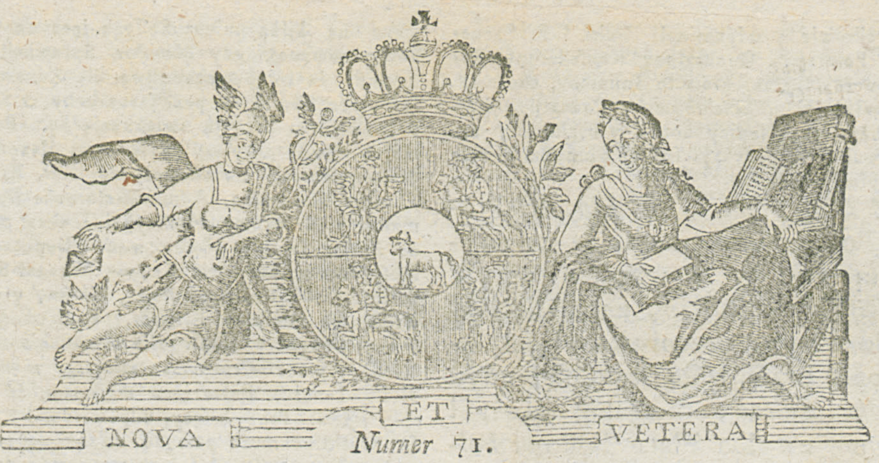

Numer 71.

GAZETA WARSZAWSKA

We SRZODĘ DNIA 5. WRZESNIA ROKU 1792.

Z Warszawy dnia 5. Września. Po wykonaney przez Kapitułę Kollegiaty tuteyſzey Przyſiędze (iakeśmy iuż donieśli) przed JJ. PP. Delegowanemi od Konfederacyi Generalney Koronney; wszyſcy też Duchowni, Rząd Kościołów tuteyſzych maiący, tudzież Zakonni Przełożeni Klasztorów *Warſzawſkich*, podobną Przyſięgę w przeſzłą Sobotę przed Jmcią Xiędzem *Officyałem* tuteyszym wykonali.

W przeszłą Niedzielę czytano z Ambon Kościołów tuteyszych *Liſt Paſterſki* Jmci Xiędza *Okeckiego* Biſkupa *Poznańſkiego* y *Warſzawſkiego*, zachęcaiący Lud do gorących Modlitw podczas nakazanych *Supplikacyi*, ażeby Bóg błogoſławił pracom teraźnieyszey *Konfederacyi Generalney*, dla Dobra Oyczyzny podiętym.

Z Wielunia d. 30. Sierp: Konfederacya Ziemi *Wieluńſkiey* y Powiatu *Oſtrzeszowſkiego*, ieſzcze dnia 17 Sierpnia w Mieście *Wieluniu* pod Laſką JP. *Mączyńſkiego* Staroſty *Lubolſkiego* Orderów *Polſkich* Kawalera, z przydanemi do dzielenia pracy Konſyliarzami zawiązana; idąc za przepiſanemi od Generalney Konfederacyi Koronney, co do Władzy Sądowniczey prawidłami; na dniu dziſieyſzym ziechawſzy do *Wielunia*, też Juryzdykcyą Sądową zafundowała y urządziła, ſtosuiąc ſię w naymnieyſzych ſzczegułach do Aktu Generalney Konfederacyi *Kor:* Licznie zgromadzeni, y z właſney ochoty y z zaproſzenia JP. Marſzałka Obywatele, przyłączali ſwoie do teyże Konfederacyi Akceſſa; a znayduiąc ſię wszyſcy na wspaniałym Obiedzie u JP. Marszałka z uprzeymą weſołością ſpeł-

niaſi zdrowie y wſpominali Imie J. P. Szczeſnego *Potockiego* Generalney Konfederacyi Koronney Marſzałka, które to Imieniny, chcac JP. Marſzałek Ziemi *Wieluńſkiey* y Powiatu *Oſtrzeſzowſkiego* iaknaylepiey uczcić y obchodzić, zafundowanie Juryzdykcyi ſwoiey z umyſłu do dnia dziſieyſzego odłożył.

Z Carogrodu d. 10. Lip: Niektòrzy Politycy rozumieli, że za doyściem nowiny o weyściu Woyſk *Roſſyiſkich* do *Polſkiey*, zapali ſię *Porta* do Woyny przeciwko *Roſſyi.* Aliść całe przeciwnie ſtało ſię; gdyż *Wielki Sultan*, nietylko zawieſił dzienną zwykłą Płace Poſłowi *Polſkiemu*, ale y Wartę Honorową mu odebrał. Przeto pomieniony *Polſki* Poseł ogłoſił ſię, że za 3. lub 4. tygodnie z *Carogrodu* wyiedzie.

Z Paryża dnia 13. Sierpnia. Opiſaliśmy oſtatnią razą treść Tragiczney y krwawo-haniebney dla naszego *Francuſkiego* Narodu Sceny, z dnia 9. na 10. teraźnieyszego Mieſiąca w *Paryżu* naſzym przytraſioney. Kładniemy teraz obſzernieysze teyże Strasżliwey Sceny opisanie; nie żebyśmy z nią przed Swiatem popisywali ſię; lecz żebyśmy Swiat cały oſtrzegli, że kto ſię Buntowniczemi naſzemi *Francuſkiemi* Prawidłami rządzić pokuſi, trafi na tenże nieszczęsny hak, na który trafiła nieszczęśliwa (a tak pięknie niegdy kwitnąca) nasza *Francya.*

Gdy w nocy z dnia 9. na 10. przy rozruchu powſzechnym na trwogę uderzono, Deputowani *Narodowego Zgro:* zebrali ſię natychmiaſt na Poſiedzenie, y reſztę nocy trawili na odebraniu Raportów, y na ſłuchaniu rozmaitych Petycyoniſtów. Około godziny 5. ranney przerwano na kilka minut Seſſyą; lecz znowu ią kontynuowano, gdy Miniſter Sprawiedliwości doniosł, że niebeśpieczeńſtwa dla Zamku Królewſkiego *Thuilleries* przez rozruchy w Stolicy, z momentem każdym zwiększaią ſię. Po nieiakiey chwili przyſzedſzy ieden z Urzędników Municypalnych zwiaſtował, że Król, Królowa, Familia Królewſka, Adminiſtratorowie Departamentu y Urzędnicy Municypalni chcą przybyć do *Zgromadzenia.* Nominowano Deputacyą na ſpotykanie y przyięcie Króla. Wszedł Król do Sali, tudzież Królowa, *Delfin*, Corka, y Sioſtra Królewſka *Madame Elzbieta.* Krol uſiadł przy Prezyduiącym y rzekł: *Dla odwrócenia wielkiey Zbrodni, przyszedłem na to mieysce; w Waszym Mości Panowie Poſiedzeniu mniemam, że beśpieczny ieſtem.* Prezyduiący odpowiedział Krolowi, że Król Imć może polegać na beśpieczeńſtwie u *Narodowego Zgroma:* lecz uczyniono tę uwagę, że podług *Konſtytucyi, Zgromadzenie* niemoże deliberować w obecności Króla; zaczym Król ze śrzodka Sali muſiał wyniść do kraty, gdzie Familia iego zatrzymała ſię była, y ztamtąd z nią udał ſię do prywatney Loży. W tym przychodzi Raport, że Harmaty iuż ſą zatoczone przeciwko Zamkowi, y że Zamek Królewſki chcą zburzyć, y z ziemią równać. Wyznaczono 12. Deputowanych za Kommiſſarzow dla załagodzenia ieżeli można Ludu. Aliści podwoione harmatne ſtrzelania w Zamku ſłyszećſię dały. Wſzczeło ſię wielkie poruſzenie w *Zgromadzeniu*, a Prezyduiący uspokaiał trwożących ſię Deputowanych, przy włożeniu Kapelusza na głowę mówiąc: że oni na ſwym ſtanowiſku nayduią ſię. Król wiadomość dał Prezyduiącemu, iż kazał ſwym *Szwaycarom*, ażeby nie ſtrzelali. Tymczaſem huczenie z harmat wzmagało ſię coraz barziey, y z ręczney broni ſtrzelania liczne ſłyſzeć ſię dały. Zamilkło przez czas nieiaki *Zgromadzenie.* Jeden z Deputowanych przerywaiąc to milczenie, żądał ponowienia Przyſięgi: *Vivat Wolność! Vivat Równość!* Deputowani powſtawſzy, z podnieſionemi w gorę rękami, żądaną Przyſięgę powtórzyli wszyſcy. Od Sekcyi *Łaźnie Juliańſkie* zwaney, przyszli Kommiſſarze donoſząc, że ich Sekcya żąda także *Złożenia Króla.* Wezwali ciż Kommiſſarze Deputowanych do przyſtąpienia do tego wielkiego kroku mówiąc: *Przyſiężcie Prawodawcy, Przyſiężcie, że chcecie Kray ratować.* Deputowani porwali ſię razem wſzyscy, y Przyſięgli. Dopiero ukazała ſię przy kratach gromada Obywatelów z trzema Chorągwiami, na których były napiſy: *Oyczyzna, Wolność, Rowność.* Nowi ci Urzę-

dnicy Municypalni świeżo tylko od Ludu wybrani, przyszli prezentować się *Zgromadzeniu* w nowych swych Urzędach, y donieśli, że *Szwaycarowie* z Zamku naprzód zaczęli dawać do Ludu ognia, y krew Ludu przelali; poczym Lud swoiey zapalczywości y gniewu iuż uhamować niemógł. W krótce po ustaniu strzelania z harmat, gdy Królewski Zamek przez Lud iuż był dobyty y zbięty. przynieśli niektórzy Obywatele do *Zgromadzenia* Szkatułkę z Kleynotami Królowey, donosząc, że Zamek iest otwarty. W tym przyszli drudzy, y przynieśli sprzęty srebrne z Kaplicy Królewskiey; inni przynieśli Kapelusz *Luidorami* napełniony; inni znowu szufladkę z drogiemi rzeczami; ieszcze inni przynieśli Listy (iak mowią) podeyrzane. Listy te do *Deputacyi Dozorczey* odesłano. Po wysłuchaniu więcey ieszcze Obywatelów u kratek, świadczących, iż Gwardya *Szwaycarska* będąca na Straży w Królewskim Zamku, stawiła się naprzód po Przyiacielsku Ludowi do Zamku ciągnącemu, potym zaś, ciż *Szwaycarowie*, gdy rozstawioną na Dziedzińcu Artyleryą Gwardyi Narodowey, przez fortelny Obrot pod swą moc zręcznie podgarnęli, rychtowali działa te przeciwko Ludowi y naypierwiey zaczęli zdradziecko do Ludu dawać ognia; zaczym Pan *Vergniaud* podał względem *Zawieszenia Władzy Królewskiey* (a to ieszcze w obecności Króla y całey iego Familii) imieniem *Extraordynaryiney Deputacyi* do decydowania następuiący Dekret:

,,Gdy wszystkie nieszczęścia nasze wynikaią z nieufności ku *Władzy Wykonawczey*, y gdy z powodu nieufności tey, ze wszystkich okolic Państwa dochodzą nas żądania, ażeby Powaga przez Konstytucyą *Ludwikowi Szesnastemu* nadana, znowu mu odięta była; gdy *Narodowe Zgromadzenie* ku poparciu Dobra Ludu, bez przestąpienia iednak zaprzysiężonych granic Władzy swoiey, innego teraz nie upatruie sposobu, tylko oddać znowu Ludowi nazad *Udzielną y Naywyższą Władzę* do własnego przez siebie teyże Władzy sprawowania; przeto *Narodowe Zgromadzenie* uchwala co następuie (1) *Zgromadzenie* czyni odezwę do *Ludu Francuskiego*, ażeby tenże Lud zebrał się na *Ziazd Narodowy*. Deputacya przyniesie iutro układ względem formalności y czasu ziazdu rzeczonego. (2) Tymczasem *Władza Wykonawcza w sprawowaniu Funkcyi swoich zawieszona iest dopoty*, dopóki *Ziazd Narodowy* nie postanowi, iakie rozrządzenia powinne być ku utrzymaniu *Niepodległości Narodowey* uczynione. Dalsze wypłacenie Dochodow Krolewskich także zawiesza się; a ,,*Kommissya* przyniesie Opinią, iak wiele, zamiast wypłacanych dotąd na rok 25. Millionow, Krolowi y Familii na obeyście iego ma być naznaczono. (3) Sześciu *Ministrow Stanu* administrować maią tymczasowo *Władzę Wykonawczą*. Względem sposobu osadzenia znowu *Ministerium*, *Kommissya* swą Opinią ieszcze dziś przyniesie. (4) *Kommissya* poda także *Guwernera* dla Krolewica. (5) Krol y Familia iego, tymczasem w obrębie Murow *Korpusu Prawodawczego* mieszkać maią; iednakże dziś ieszcze mieszkanie dla Krola y Familii Królewskiey w Pałacu *Luxemburg* ma być urządzone. (6) Krol y Familia iego zostaią pod opieką Prawa; strzeżenie y osobiste bespieczeństwo Krola y Familii powierzaią się *Paryskiey* Gwardyi Narodowey. (7) Wszyscy Urzędnicy Publiczni, Officerowie, lub żołnierze, którzy opuszczą mieysce y stanowisko swoie, od czci zostaną odsądzeni, y za Zdraycow Oyczyzny deklarowani będą. (8) *Paryski Departament* ma kazać ninieyszy Dekret ieszcze dziś publikować. (9) Nineyszy Dekret ieszcze dziś przez Extraordynaryinych *Kuryerow* do 83. *Departamentow* będzie rozesłany.,,

Dekret ten ze wszystkiemi Artykułami swemi, dorazu przyięty y uchwalony został.

Zgroma: Narodowe, ktore ciągle teraz we dnie y w nocy odprawuie Sessye, tegoż wieczora zaraz posłało 12. *Deputowanych* z grona swego za Kommissarzow do naszych 4. Armii, po trzech do Armii każdey, z zapadłym *Zawieszoney Władzy Krolewskiey Dekretem*, dla ogłoszenia onego, chcąc przeszkodzić przez to, ażeby fałszywe wiadomości mogące rozchodzić się o zdarzeniu dzisieyszym, nie sprawiały czasem złego wrażenia na umysłach woysk naszych. *Kommissarzom* tym zupełną dano Władzę złożenia Szefow y Komendantow Woyska, gdyby Bespieczeństwo Publiczne tego wymagało; odprawienia Officerow, y osadzenia stopniow ich innemi, podług wyboru żołnierzy, dobranemi. W powszechności, mogą ciż Kommissarze podług daney im od *Naro: Zgroma:* Plenipotencyi wszystkich podeyrzanych Generałow y Officerow, tudzież Cywilnych Urzędnikow, w potrzebie z Urzędu złożyć y nawet kazać aresztować, tylko *Naro: Zgromadzeniu* zaraz o tym maią dawać Raport.

Daley, odprawion (pod pozorem, iż stracili zaufanie Narodu) wszystkich *Ministrow* teraźnieyszych, a trzech dawniey przez Krola odprawionych *Zgroma: Narodowe* installowało znowu nazad do *Departamentow* zawiadowanych

przez nich. *Serant* uczyniony iest *Ministrem Woiennym*; *Roland Ministrem wnętrznych* Interessow; *Clariere Ministrem Poborow*. Oprócz tych, *Danton* od *Naro: Zgromadzenia* nominowany został na *Ministra Sprawiedliwości*; *Monge* na *Ministra Morskiego*; y wiadomy Zurnalista *Lebrun* na *Ministra Zagranicznych Interessow*.

Zjazd także *Narodowy* zbierze się niezadługo. Każdy *Francuz* 21. lat maiący, od roku osiadły, nie będący w służbie drugiego, lecz z swych dochodow y Professyi żyiący, ma prawo wotowania dla nominowania Elektorow. Maiący lat 25. ieżeli *Przysięgę Cywilną* wykonał, może być albo na *Elektora* albo na *Deputowanego* przy *Kongressie Narodowym* mianowany. Nominacya *Elektorow* odprawi się dnia 26. Sierpnia; Nominacya zaś *Deputowanych* dnia 2. Września. *Deputowani* nowo obrani, muszą do *Paryża* przybyć na dniu 20. Września, y skoro dwochset ich zbierze się razem, zaraz obrady swoie zaczną.

Przy *Paryżu* ma być zakładany Oboz od 20,000. ludzi, do którego y Ochotnicy mogą się dać zapisać. Narodowey Artyleryi *Paryskiey* kazano wzgorki około *Paryża* przy *Monmartre* ufortyfikować Szańcami y Działami obwarować.

Krola y Familią iego, (po przebyciu przez dwa razy 24. godziny na *Zgro: Narodowym* w Loży nad Krzesłem *Prezydującego*, w nocy zaś w Izbach obok przyległych) przeprowadzono do Domu *MinistraSprawiedliwości*, gdzie tym czasem Krol ma pod Strażą mieszkać. Drugiego dnia był Krol na *Zgroma: Narodowym* nieco spokoynieyszy, y na wszystko, co się tam zdarzało, przez szkiełko patrzał. Pierwszego dnia Krol musiał posłać dla siebie po iedzenie do Traktyerni; drugiego dnia iego Kamerdyner *Thierry* sam dla Krola sporządzał Obiad. Do dnia 20. Września, którego *Narodowy Ziazd* zebrać się ma do *Paryża*, na obeyście Krolowi z swą Familią naznaczono puł Milliona *Liwrow*, ktora ogulna summa nie razem, lecz cząstkami według proporcyi co tydzień iemu ma być wyliczona. Warta przy Krolu składa się z 25. ludzi, y ta Warta dependuie od *Prezydenta Paryża* y od *Generalnego Kommendanta Gwardyi Narodowey*, ktory za bespieczeństwo Krola y Familii Krolewskiey ma być w odpowiedzi.

W okropney owey nocy y następuiącego dnia 10. Sierpnia, było w *Paryżu* na 120,000. Ludzi, w Flinty, Bagnety, y Dzidy uzbroionych, y skupionych na Ulicach. Obcy tu przytomni Federaci z *Marsylii*, *Nimes*, *Bordeaux*, *Bretanii*, w liczbie 6,000. ludzi, podówczas naybarziey dowodzili, y głowny Attak na *Szwaycarów* przypuścili; przeto oni z Mieszkańcami tuteyszych Przedmieściów naywięcey także ucierpieli od *Szwaycarów*, z których każdy czterdzieści cztery naboie ostre powystrzelał. Wiadomo iest teraz, że liczba zabitych z Gwardyi Narodowych y innych dzidami uzbroionych ludzi, wynosi do 1,500. Na dniu 11. pochowano ich ze wszystkiemi Honorami Woyskowemi; zabitych zaś *Szwaycarów* ciała, na karach od błota, ku Cmentarzom zawieziono.

Z wielką niecierpliwością oczekuiemy doniesienia, iak Generałowie *Lukner* y *la Fayette* z Woyskami ich, przyimą wiadomość *O czasowym Złożeniu Krola*. Niektórzy rozumieią, iż wkrótce z Woyskami przyciągną podobno do *Paryża*.

Z Londynu dnia 14. Sierpnia. Poseł nasz w *Lizbonie*, doniosł ztamtąd, że *Portugalia* także deklarowała się przeciwko *Francyi*.

Ponieważ do ozdrowienia Królowey *Portugalskiey*, żadney iuż nadziei nie ma; zaczym urządzaią w Klasztorze pewnym Pokoie dla niey, gdzie ostatek życia ma zakończyć.

Z Hagi dnia 18. Sierpnia. Wiadomość o tym, co na dniu 10. tego Miesiąca w *Paryżu* zaszło, sprawiła tu wrażenie wielkie, a okropnieyszych ieszcze skutków lękać się każe nadal. Poseł nasz, iak głoszą, z *Paryża* będzie przywołany nazad, nie iakbyśmy chcieli zerwać Pokóy z *Francyą*, ale ponieważ teraz żadnego iuż przez zapadły Dekret Króla *Francuskiego* niema, y ponieważ *Angielski* Poseł, ktory w *Paryżu* dotąd naydowałsię, rzeczoną Stolicę *Francyi* także iuż opuścił.

Numer 71.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

We SRZODĘ DNIA 5. WRZEŚNIA, R. 1792.

Z Warſzawy d. 5. Września. W przeszłą Sobotę, to ieſt dnia 1. tego Mieſiąca, JP. Marszałek Konfederacyi Ziemi *Warſzawſkiey*, y JJ. PP. Konſyliarze teyże Konfederacyi, przybywszy do Zamku tuteyszego, do Jzby na odbywanie Sądów Ziemſkich dawnemi Prawami oznaczoney, zapisali Akt rozpoczynaiących ſię Sądow Konfederackich.

Z Paryża d. 17. Sierp: Królowi y Familii iego, Zamek *Temple* nazwany (gmach to ieſt osobny, wielkiemi murami y wyſokiemi Baſztami otoczony, gdzie dawniey ſamych tylko Bankrutów osadzano) na mieszkanie naznaczono. Honorową Straż przy Królu, zamieniono teraz na Wartę beśpieczeńſtwa, podległą rozkazom Prezydenta *Paryża*- Municypalność *Paryſka*, która na mocy Dekretu *Narodowego Zgromadzenia*, powinna być w odpowiedzi za beśpieczeńſtwo Króla, wyznaczyła Królowi mieszkanie namienione.

Na dniu 14. zawieziono tam Króla z Familią w karecie na 8. Osób, a Prezydent *Pethion* y ieszcze dway Urzędnicy Municypalni ſiedzieli w Karecie obok Krola. Zacząwszy od Sali *Narodowego Zgromadzenia*, aż do owego gmachu *Temple*, trzema gleytami po obu ſtronach, rozſtawiono Gwardye Narodowe pod Orężem, za Gwardyami zaś niezmierne ciekawego ludu mnóſtwo cisnęło ſię dla przypatrzenia ſię temu przeprowadzeniu. Królowa ſłaba przez dwóch Ochotników z Gwardyi Narodowey utrzymywana y wſadzona do Karety, ſtrapionego nader umyſłu wydała ſię. Przez cały ciąg drogi, Lud bezprzeſtannie wołał: *Vivat Naród! Vivat Wolność!*

Gdy Kareta iechała mimo obalonego przez Pospólſtwo y zgruchotanego Posągu *Ludwika XIV.* Lud kazał karecie zatrzymać ſię tak, że Król oglądać poniewolnie muſiał ſzczątki zburzonego Monumentu

tego Królewſkiego. Posąg ten *Ludwika Wielkiego* poſtawiono dnia 10. Sierpnia *Roku* 1692. a na dniu także 10. Sierpnia Roku 1792. w lat 100. obalono.

W powszechności mówiąc, naygrawania y ſzydzenia z Króla, przez cały ciąg nie uſtawały. Król iednak nie barzo zważał na to; zmieszał ſię atoli nie pomału Król, gdy kareta do Zamku *Temple* zbliżyła ſię. Ponieważ rzeczony gmach od dawności był mieyſcem, gdzie ſadzano Bankrutow; za przybyciem więc Króla, ſzydzący w głos mowili, że ta Baszta nigdy ieszcze w gościnie u ſiebie tak wielkiego Bankruta nie mieściła, iak *Ludwika XVI.*

Niewiadomo ieszcze, iak w tym Zamku obchodzą ſię z Królem. Zdaie ſię, że w Wielkiey Baszcie dadzą mu mieszkanie, do którego trzeba chodzić po 126. ſtopniach w górę. Jeſzcze Krol nie przenioſł ſię do tego mieszkania, krzątaią ſię dopiero cożywo około iego urządzenia. Król, iak głoszą, odłączony iuż ieſt od Królowey. We Srzodę Król z Panem *Santerre* przechadzał ſię po Ogrodzie Zamku rzeczonego. Bez Biletu od Municypalności *Paryſkiey*, nikogo niepuſzczaią teraz, ani do Króla, ani do Królowey, y ponieważ Prezydent y Gwardya Narodowa, za bespieczeńſtwo Królewſkie maią być w odpowiedzi; zaczym niechcą oni, ażeby Król Liſtownie z kim korrespondował. Ekonomiczne Dobra Królewſkie, Adminiſtruie tymczaſem *Miniſter Poborów.*

W Niedzielę przeſzłą, gdy Król y Królowa naydowali ſię w Izbach przyległych Sali *Narodowego Zgromadzenia aux Feuillans*, żadną miarą niechciano im pozwolić *Xiędza Nieprzyſięgłego*, któryby *Mszą S.* odprawił dla nich. Zapewne y w Zamku *Temple*, Królowi *Nieprzyſięgłego Xiędza* niepozwolą.

W nocy z dnia 12. na 13. y dni naſtępuiących, Biſkupów rozmaitych y wielką liczbę *Xięży Nieprzyſięgłych* na Przedmieściach *S. Germana* y *S. Jakoba* wzięto do areſztu, y do iednego Seminarium wſzyſtkich zapakowano. Wielu także innych osób znakomitych, na które pada iakiekolwiak podeyrzenie, aresztowano. Liczba tych, których z okoliczności zdarzeń dnia 10. zaszłych, osadzono w Więzieniu *Opactwa*, wynoſi 134. Osób.

Zamki Królewſkie w *Versailles, Compiegne, Fontainebleau &c*: z których mieszkaiącym kazano uſtąpić, zapieczętowano wszyſtkie. Wſzyſtkie Publiczne Pisma Peryodyczne, które niebyły pisane według zdania y Maxym *Jakobinów*, są zakazane. Zurnal także *Pary-*

ſki uſtał, ponieważ *Jakobinom* powiedział nie iedną prawdę, którey ci ſłuchać nie życzyli ſobie.

Poſeł *Angielſki*, Miniſtrowie *Duńſki, Holenderſki, Wenecki, Genueńſki, Amerykańſki*, tudzież niektórych Xiążąt innych; iako też Sprawuiący Intereſſa Dworów *Hiszpańſkiego, Neapolitańſkiego, Sardyńſkiego, &c:* ieſzcze tu nayduią ſię.

Z Thionville d. 12. Sierp: Armia *Francuſka* Pana *la Fayette*, zbliża ſię na nowo ku *Auſtryackim Niderlandom*, ponieważ Nieprzyiaciele bliżey coraz ku nam pomykaią ſię. Część *Pruſkiey* Armii tak iuż ſtoi niedaleko od naszego Miaſta, że *Pruſcy* Huzarowie *Ebena*, wyrżneli ieden z Patrolów naszych od 50. Zołnierzy. Forteca nasza *Saarlouis* w większym ieſzcze niebeſpieczeńſtwie nayduie ſię dla bliſkości Nieprzyiacioł.

Wypis z pewnego Liſtu od Renu d. 13. Sierpnia. Ponieważ wyprawa Ceſarſkiego Generała Xiążęcia *de Hohenlohe* godząca na zabranie *Francuſkiey* Fortecy *Landau* do ſkutku ieszcze nieprzyszła; zaczym rzeczony Generał Ceſarſki zoſtawił pod tą Fortecą Generała *Erbach* z 12,000. *Auſtryakami*, a z resztą ſwego Woyſka od 30,000. Zołnierzy, do *Annweiler* głębiey pomaſzerował. Domyślamy ſię tu, iż zechce ſam uderzyć na Fortecę *Saarlouis*, w którey *Francuzi* odmieniwſzy iuż Kommendanta, iako podeyrzanego, należyty dawać odpór przedſięwzięli.

Wypis z Liſtu z Trewiru d. 14. Sierp: Póki Król Jmć *Pruſki* w Klaſztorze tuteyſzych XX. *Kartuzów* Główną miał Kwaterę, poty y Klauzura była zawieszona, y weyście do Kościoła y Klasztoru dla Płci oboiey dozwolono. Xiądz Przeor *Kartuzów* niechętnie poglądał na to, ale Król rzekł do niego: *Moy zacny Panie, niebroń WPan wolnego weyścia, ponieważ ia teraz ieſtem Papieżem tuteyſzey okolicy, zaczym ia WPanu daię na to pozwolenie.*

Z Strażburga d. 14. Sierp: Generał *Victor de Broglio* złożył ſwoy Urząd, y iak głoszą, poiedzie do Oyca ſwego Marſzałka *Broglio* przy Armii Xiążąt *Emigrantów*.

Generał *Cuſtine* dobrowolnie na ſiebie przyiął obronę ważney Fortecy *Landau*. Tenże Generał, któremu Pan *Fumal* imieniem Xiążąt *Emigrantów* ofiarował (iak on twierdzi) dwa Milliony, gdyby chciał poddać Fortecę *Landau*, kazał Liſt o to pisany do ſiebie wydrukować; rozdał go ſam między Zołnierzy, y zawołał: *Vive la Nation, periſſent les Traitres! Niech żyie Naród, niech giną Zdraycy!* Potym walecznym Generale, dzielnego odporu ſpodziewać ſię można. Nieprzyiaciołom nie zabraknie na wielu takich okolicznościach, w których ſami przeświadczą ſiebie, że opanowanie *Alsacyi* y *Lotaryngii* nie ieſt rzeczą tak łatwą, iak oni rozumieli. (Ani też tak rzeczą może trudną, iak Buntownicy *Francuscy* ſądzą.)

Z Landau d. 10. Sierp: Tegoż dnia, którego *Francuſki* Generał *Cuſtine* obiął Kommendę nad Fortecą tuteyſzą, Pan *Duvogneux* Kommendant Artyleryi w teyże Fortecy *Landau*, przeſzedł na ſtronę Nieprzyiacioł. Zdrayca ten, kazał harmaty nabiiać kulami bez prochu.

Z Rzymu d. 4. Sierp: *Papież* nominował JX. *Ruffo* Nuncyuſza w *Florencyi* na Nuncyuſza do *Wiednia*; Inkwizytora w *Malcie* JX. *Scotti* na Nuncyuſza do *Florencyi*, y JX. *Brancadoro* na Nuncyusza do *Bruxelli*.

Kardynał *Campanelli* powrócił iuż z *Caſtellone*, gdzie odprawił konferencyą z Miniſtrem *Neapolitańſkim d'Acton*.

Z Bruxelli d. 19. Sierp: Niektóre Wydziały Woyſka *Francuſkiego* z Obozu pod *Mauld* attakowały na dniu 15. Forpoczty naſze, y zoſtały tak ſilnie przywitane, że 2. Officerow *Fran-*

cuſkich y 32. Zołnierzy zabitych trupem legło, a 27. Francuzów (między któremi Kapitan Buntowników Bethuniſtów naydował ſię) w niewolą zagarnięto. Kapitana rzeczonego iako Zdraycę zaraz roſtrzelono. Y przy Tournay, Auſtryacy zabili 10. Francuzów, y kilku w niewolą wzięli.

W Francuſkim Mieście Sirk, dway Pruscy Huzarowie zoſtali zabici przez Mieſzkańców, którzy z ſwoich okien ſtrzelali do Prusaków. Prusacy byli tak wſpaniali, że tą razą przewinienia tego niemścili ſię rabowaniem Miaſta, lecz muſiano tylko wydać im owych Zaboyców, których ſtracono zaraz.

Z Paryża d. 14. Sierp: Na dzień Wniebowzięcia Nayświętszey Panny przypadała Uroczyſta Proceſſya, podług uczynionego od Ludwika XIII. ślubu corocznie tu odprawuiąca ſię. Miaſto Paryż pytało ſię Zgrom: Narodowego, czy nie należałoby zakazać tę Ceremonią? Wypadł zaraz Zgroma: Narodowego Dekret, pomieniona Proceſſyą kaſſuiący.

Wiadomo, że tuteysze Przekupki domagały ſię, ażeby w tych nieſzczęśliwych czaſach, exponowane dla modlenia ſię było Ciało S. Genowefy Patronki Paryſkiey. Alić teraz, pomienioney Swiętey Ciało, precz z iey Kościoła wynieść kazano, y tymczaſem w innym Kościele de S. Etienne du Mont prywatnie złożono. Kościoł też tey Swiętey Patronki zamknięto, y wszyſtkie ſprzęty popieczętowano. Ciało tey Swiętey, w wielkiey zawsze Czci poczywało w tym Kościele przez lat 1,280. Więc Francya Nasza, przez lat 1,280. nie widziała takiey Bezbożności, iaka dziś u niey panuie.

Z Wiednia d. 20. Sierp: Piſzą z Polſkiey, że 15. do 16. tyſięcy Woyſka Roſsyiſkiego, go tuie ſię do Marſzu przeciwko zbuntowaney Francyi.

Doniesienia z Warszawy Dnia 5. Września Roku 1792.

Pewien Człowiek (przynaymniey iak powiada) znalazł Zegarek; ten mu ieſt odebrany, y zoſtaie u JP. Petersa Woyta Cyrkułu czwartego; Ktoby takowy zgubił, niech ſię uda na Ulicę Ogrodową y opowie, iaki y co ieſt przy nim, a do tego przy Swiadkach, oddany mieć będzie.

Dziennika E. Handlowego Cz: XVI. na 15. Sierpnia, wyszła z Druku, zawiera w sobie (1) Raport Magiſtratu Warszewſkiego 14 Sier: do Kom: Polic: O. N. o cenie Zboża, Wiktuałow, Taxie Chleba, Drożyznie i ſposobach iey zabieżenia. (2) Specyfiikacya Dowozu Wiktuałów od 1. Lipca do 1. Sierpnia. (3) Doniesienie z Brześcia Litt: o wielkim tam ziezdzie z okazyi łączenia ſię Kom: Gener: Koron: z Kom: Gener: Litt: a ztąd o wielkiey drożyznie. (4) Rezolucya Kom: Skarbu Kor: między Piwowarami a Szynkarzami Warſza: ułatwiaiąca spory bez Proceſſow. Ta Cz: koſztuie gro: 15. w Warszawie w Drukarni na Krak: Przedm: 427. niedaleko Poczty. Wyszedł też tam y Przewodnik Nr: V. o Stancyach Przyiezdnych do Warsza: od 1. Sier: kos: t: gro: 15.

Galar Holenderſki ieſt do przedania, z dwoma Kahutami czyli Pokoikami, ieden meblowany z taflowemi oknami, drzwiami, zamkami, ſzafkami, Koperſztychami; drugi Pokoik na rzeczy dla ſłużących y Flisów. Cały Galarek żelaznemi gwoździmi wybity, nowiuteńki, z żelaznemi klamrami, narożnikami, naylepiey wytynkowany, y ſmołą wylewany, wraz maiący przy ſobie Kuchenną Krypę, tak dla Państwa wygody, iako y Ludzi, w naydalſzą drogę niepotrzebuiący tylko dwóch Flisów y iednego Sternika; wszyſtkie ma rekwizyta, iako to liny, ſtrosy, poiazdy, &c. Widzieć go można na Wiśle prawie pod ſamym Zamkiem troche w bok przy ſkładzie drew Królewſkich, a o cenie iego można ſię dowiedzieć w Starym Mieście na przeciwko Ratuſza, po tey ſtronie iak Frukta przedaią y pompa ieſt, u Kupca winiarza.

Kompania Fabryki Płociennej Łowickiey obwieſzcza wſzyſtkich JJ. OO. JJ. WW. JJ. PP. którzy maiąc Akcye ſwoie w rzeczoney Fabryce, dotąd ieſzcze onych zupełnie nieopłacili, aby w przeciągu Niedziel 4. to ieſt do dnia 1. Mieſiąca Pazdziernika Roku bieżącego 1792. (na który dzień na godzinę 10. z rana Kompania zgromadzenie ſwoie odkłada) Summy od nich należące ſię wraz z prowizyą po 7. od ſta od uchybionych terminów licząc, do Kaſſy Kompanii wypłacić raczyli. W przypadku zaś nieuiszczenia ſię w tym czaſie, że do Summ na pierſzych terminach od nich zaliczonych podług oſnowy Kontraktu Kompanii wſzelkie Prawo utracą, taż Kompania oświadcza.